

Số: ~~119~~ /KL-VHXH

Thanh Hóa, ngày 07 tháng 12 năm 2021

KẾT LUẬN
CỦA BAN VĂN HÓA - XÃ HỘI HĐND TỈNH
về việc giám sát chuyên đề Công tác bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy
giá trị di tích trên địa bàn tỉnh từ năm 2017 đến ngày 30/11/2021

Ngày 03 tháng 12 năm 2021, Ban Văn hóa - Xã hội Hội đồng nhân dân tỉnh tổ chức họp Ban tham gia ý kiến về báo cáo kết quả giám sát chuyên đề Công tác bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích trên địa bàn tỉnh từ năm 2017 đến ngày 30/11/2021; lãnh đạo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VHTT&DL) cùng tham dự; Ban đã thảo luận và thống nhất kết luận như sau:

1. Những kết quả đạt được

Trong những năm qua, công tác bảo quản, tu bổ, phục hồi phát huy giá trị các di tích lịch sử - văn hóa trên địa bàn tỉnh đã nhận được sự quan tâm, chỉ đạo, sự đồng tình ủng hộ của các cấp ủy Đảng, chính quyền, đoàn thể và các tầng lớp Nhân dân trong tỉnh. Thực hiện các quy định của Luật Di sản, các văn bản của Trung ương, Sở VHTT&DL đã tham mưu cho Tỉnh ban hành nhiều văn bản liên quan và tổ chức triển khai thực hiện. Đồng thời, UBND các huyện, thị xã, thành phố cũng đã ban hành các văn bản chỉ đạo UBND các xã, phường, thị trấn và ban quản lý các di tích trên địa bàn triển khai thực hiện nghiêm túc, hiệu quả. Đến nay, trên địa bàn tỉnh hiện có 852 di tích đã được xếp hạng trên tổng số 1535 di tích đã được kiểm kê, bảo vệ. Trong đó có 01 di sản văn hóa thế giới, 05 di tích quốc gia đặc biệt, 139 di tích quốc gia và 707 di tích cấp tỉnh. Nhiều di tích đã và đang được tình, các địa phương quan tâm bảo quản, tu bổ, phục hồi. Hiện nay, có 31 dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lịch sử - văn hóa dự án đầu tư công trình văn hóa được Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh cho ý kiến, chấp thuận chủ trương đầu tư, phê duyệt với tổng mức đầu tư là 2.724,027 triệu đồng (ngân sách Trung ương là 226,289 triệu đồng, ngân sách tỉnh là 1.502,961 triệu đồng, ngân sách huyện là 231,41 triệu đồng; vốn xã hội hóa và nguồn huy động hợp pháp khác là 763,167 triệu đồng).

Công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát được thực hiện thường xuyên và kịp thời kiến nghị xử lý đối với các di tích còn vướng mắc trong công tác bảo quản, tu bổ, phục hồi. Các dự án được đầu tư bằng nguồn vốn ngân sách, cũng như nguồn vốn xã hội hóa đã đạt được nhiều kết quả tích cực. Sau khi được tu bổ, phục hồi, đa số các di tích đã trở thành sản phẩm du lịch văn hoá tâm linh khẳng định nét đẹp văn hóa của người Xứ Thanh, thu hút ngày càng đông khách tham quan, nâng cao đời sống văn hóa tinh thần trong các tầng lớp Nhân dân, mang lại nguồn lợi kinh tế cho địa phương.

2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

2.1. Tồn tại, hạn chế

- Việc lập quy hoạch hệ thống di tích, quy hoạch tổng thể di tích của Sở VH TT & DL và các huyện còn chậm, ảnh hưởng đến công tác quản lý Nhà nước về bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy các giá trị di tích trên địa bàn tỉnh. Các quy hoạch bảo tồn và phát huy giá trị di tích đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt chậm triển khai.

- Số di tích chưa thực hiện việc khoanh vùng cấm mọc giới các khu vực bảo vệ theo quy định còn nhiều; việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất di tích còn chậm. Nhiều di tích được kiểm kê, bảo vệ nhưng chưa được xếp hạng (còn 683 di tích). Số di tích đã xuống cấp cần phải bảo quản, tu bổ, phục hồi còn nhiều.

- Công tác quản lý Nhà nước về bảo quản, tu bổ, phục hồi một số di tích lịch sử - văn hóa tại một số huyện chưa đúng quy định, có di tích không theo thiết kế được cấp có thẩm quyền phê duyệt; chủ đầu tư tự ý thay đổi thiết kế khi chưa được phép của cấp có thẩm quyền.

- Phần lớn các dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích, dự án đầu tư công trình văn hóa trên địa bàn tỉnh tiến độ giải ngân kế hoạch vốn của các năm chưa đảm bảo, kế hoạch vốn năm trước còn kéo dài thời gian thực hiện và trả lại vốn, phải điều chỉnh tổng mức đầu tư, thời gian thực hiện, bổ sung các gói thầu.

- Hoạt động quản lý và phát huy giá trị tại các di tích chưa hiệu quả cao, chưa gắn với phát triển du lịch. Tại các di tích lịch sử - văn hóa gắn với phát triển du lịch chưa tạo ra nhiều sản phẩm du lịch có sức hấp dẫn, loại hình du lịch văn hóa chưa thực sự thu hút được du khách đến tham quan. Nguồn thu từ dịch vụ phát huy di tích đóng góp vào sự phát triển kinh tế của địa phương còn hạn chế.

2.2. Nguyên nhân

- Việc tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật Nhà nước về bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích chưa được Sở VH TT & DL cũng như chính quyền các địa phương quan tâm đúng mức dẫn đến sai phạm trong việc triển khai thực hiện các dự án, làm ảnh hưởng đến việc gìn giữ yếu tố gốc và giá trị lịch sử văn hoá của di tích.

- Sở VH TT & DL thiếu quyết liệt trong chỉ đạo, điều hành ban quản lý dự án, nhà thầu tư vấn, đơn vị thi công, dẫn đến tiến độ thực hiện các hồ sơ, thủ tục để trình thẩm định, trình phê duyệt quyết toán không đảm bảo; công tác xây dựng kế hoạch đầu tư công hàng năm chưa bám sát với tiến độ thực hiện của từng dự án cụ thể; chưa phối hợp chặt chẽ với Ban quản lý dự án, nhà thầu tư vấn, nhà thầu thi công để tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện các dự án.

- Ban quản lý dự án đầu tư xây dựng các công trình dân dụng và công nghiệp của tỉnh triển khai thực hiện chưa tốt các điều khoản trong các hợp đồng

quản lý, ủy thác quản lý dự án. Năng lực của nhà thầu tư vấn lập dự án đầu tư, thiết kế bản vẽ thi công chưa đáp ứng được yêu cầu, thường xuyên phải bổ sung hồ sơ thẩm định khi trình duyệt; đồng thời, công tác phối hợp để giải trình, hoàn chỉnh hồ sơ chưa kịp thời. Nhà thầu thi công chưa tập trung nguồn lực để đẩy nhanh tiến độ thực hiện dự án, chưa chủ động phối hợp với chủ đầu tư, ban quản lý dự án để giải quyết các vấn đề phát sinh và nghiệm thu bàn giao công trình trước khi quyết toán theo quy định.

- Nhiều di tích sau khi được ngân sách nhà nước hỗ trợ, chưa huy động tối đa các nguồn lực, còn trông chờ vào nguồn ngân sách nhà nước nên để tình trạng kéo dài nhiều năm không tu bổ được, dẫn đến di tích tiếp tục xuống cấp.

- Việc kiểm tra, phát hiện và xử lý các sai phạm của các cấp có thẩm quyền và cơ quan chuyên môn còn chậm, hình thức xử phạt còn có lúc nương nhẹ, chưa có tính răn đe. Công tác phối hợp với sở, ngành, các địa phương và cộng đồng trong việc bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích chưa chặt chẽ.

- Nhân lực làm công tác quản lý, đội ngũ tư vấn thiết kế các dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích và giám sát công trình thiếu về số lượng, yếu về chuyên môn; thiếu đội ngũ thợ lành nghề. Các thành viên thuộc ban quản lý di tích cấp xã phần lớn không có chuyên môn và làm kiêm nhiệm nên dẫn tới việc quản lý, phát huy giá trị di tích chưa đạt hiệu quả cao.

3. Trong thời gian tới, để khắc phục những tồn tại, hạn chế nêu trên; tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả công tác bảo quản, tu bổ, phục hồi các di tích lịch sử - văn hóa, Ban Văn hóa - Xã hội đề xuất, kiến nghị:

3.1. Đối với UBND tỉnh

- Quan tâm cân đối nguồn ngân sách tỉnh hằng năm đầu tư cho việc bảo quản, tu bổ, phục hồi đối với các di tích đã được xếp hạng, các di tích cách mạng đang có nguy cơ xuống cấp. Huy động tối đa các nguồn lực cho công tác bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích, tạo điều kiện cho các tầng lớp Nhân dân tham gia bảo vệ, gìn giữ và phát huy các giá trị di tích. Xây dựng quy chế quản lý, sử dụng nguồn vốn xã hội hóa theo quy định, đảm bảo nguyên tắc công khai, minh bạch, hiệu quả; có hình thức biểu dương, khen thưởng xứng đáng những doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân có đóng góp tích cực đối với công tác bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa trên địa bàn tỉnh.

- Chỉ đạo các ngành chức năng và UBND các huyện đẩy mạnh công tác tuyên truyền phổ biến các văn bản quy phạm pháp luật liên quan nhằm nâng cao nhận thức cho các cấp ủy Đảng, chính quyền và các tầng lớp Nhân dân trên địa bàn tỉnh trong việc bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa. Sở VH TT & DL phối hợp với UBND các huyện tiếp tục rà soát, tham mưu cho Tỉnh ban hành mới các văn bản về lĩnh vực di tích cho phù hợp với các quy định của pháp luật hiện hành (Luật Ngân sách, Luật Đầu tư công, Luật Xây dựng, Luật Di sản văn hóa, Luật Đất đai) và tình hình thực tế của tỉnh.

- Chỉ đạo các sở, ngành và các huyện tiếp tục rà soát, kiểm tra việc quản lý, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất tại các di tích; khoanh vùng cấm mốc bảo vệ và tránh xâm hại di tích; xây dựng hồ sơ khoa học, hồ sơ pháp lý cho hệ thống di tích trên địa bàn; nghiêm chỉnh thực hiện quy định chi cấp đất sử dụng vào mục đích khác khi xác định rõ đất đó không thuộc phạm vi quy hoạch di tích. Đối với các di tích nằm trong danh mục kiểm kê, có giá trị về lịch sử - nghệ thuật nhưng chưa được xếp hạng cần có biện pháp bảo vệ.

- Chỉ đạo tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, không để xảy ra hiện tượng vi phạm về trật tự xây dựng, lấn chiếm đất đai, cảnh quan môi trường ở di tích. Nâng cao trách nhiệm của các địa phương trong công tác quản lý chỉ đạo, kiểm tra, đầu tư cho hoạt động bảo quản các di tích nhất là công tác phối hợp với các cơ quan chuyên môn trong việc kêu gọi đầu tư, giám sát hoạt động bảo quản, tu bổ, phục hồi các di tích trên địa bàn.

- Nâng cao chất lượng các tour du lịch gắn với các di tích lịch sử - văn hóa quan trọng trên địa bàn tỉnh. Kết nối các điểm di tích, điểm tham quan trong và ngoài tỉnh để xây dựng các tour, tuyến du lịch mới trên cơ sở phát triển các loại hình du lịch văn hóa, du lịch tâm linh, du lịch làng nghề, du lịch sinh thái, du lịch biển đảo...

3.2. Đối với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch và các sở, ngành, liên quan và các huyện, thị xã, thành phố

3.2.1. Đối với Sở VH TT & DL

- Chủ trì, phối hợp với các sở, ngành liên quan và chính quyền địa phương trên địa bàn tỉnh tuyên truyền sâu rộng về Luật Di sản văn hóa; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa và các văn bản quy phạm pháp luật của Trung ương và của Tỉnh để nâng cao nhận thức cho cán bộ, Nhân dân về vai trò, ý nghĩa và trách nhiệm trong việc bảo vệ và phát huy giá trị di tích.

- Tăng cường công tác tuyên truyền quảng bá tiềm năng du lịch Thanh Hóa gắn với việc bảo quản và phát huy giá trị di sản văn hóa của địa phương trên các phương tiện thông tin truyền thông, mạng xã hội; nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch; kết nối tour, tuyến tham quan du lịch gắn với giới thiệu, quảng bá về di tích lịch sử - văn hóa, truyền thống đấu tranh cách mạng để thu hút, lưu giữ khách tham quan trong nước và quốc tế.

- Xây dựng đội ngũ làm công tác bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa có tâm huyết, có trình độ, năng lực chuyên môn. Tổ chức lớp tập huấn nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, kiến thức pháp luật về di sản văn hóa cho đội ngũ làm công tác văn hóa thông tin nhất là ở cơ sở; đội ngũ quản lý bảo vệ và tổ chức hoạt động tại các di tích. Đào tạo đội ngũ thuyết minh viên tại các điểm di tích lịch sử - văn hóa được xếp hạng, nhất là các điểm di tích có khả năng khai thác phục vụ du lịch.

- Phối hợp với các ngành chức năng và UBND các huyện thường xuyên kiểm tra công tác bảo quản, tu bổ và phục hồi di tích, phát huy trách nhiệm giám sát của cộng đồng để kịp thời phát hiện, điều chỉnh các sai sót có thể xảy ra trong quá trình triển khai các dự án. Kịp thời đề xuất vinh danh, khen thưởng những tổ chức, cá nhân làm tốt công tác quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích; hoặc xử lý, đề nghị xử lý nghiêm các cá nhân, đơn vị thiếu trách nhiệm, để xảy ra sai phạm theo quy định.

- Đẩy mạnh giao lưu, hợp tác quốc tế về công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa; nghiên cứu ứng dụng và chuyển giao công nghệ hiện đại trong lĩnh vực bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích.

3.2.2. Đối với UBND cấp huyện

- Phối hợp với Sở VH TT & DL, Sở Tài nguyên và Môi trường và các đơn vị liên quan, tập trung thực hiện và sớm hoàn thành việc cắm mốc giới các khu vực bảo vệ di tích trên địa bàn. Tăng cường công tác quản lý, sử dụng có hiệu quả đất trong phạm vi di tích; kiên quyết thu hồi đất của di tích bị lấn chiếm, sử dụng không đúng mục đích và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm theo quy định.

- Quan tâm bố trí nguồn ngân sách, huy động các nguồn vốn hợp pháp khác đầu tư cho công tác bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích được phân cấp quản lý, đưa các di tích trở thành điểm du lịch, điểm không gian văn hóa, thu hút, phục vụ và đáp ứng tốt nhu cầu sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng của Nhân dân và du khách.

- Chỉ đạo UBND cấp xã nơi có di tích thực hiện nghiêm quy định của pháp luật về bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích; giữ gìn vệ sinh môi trường và cảnh quan khu vực di tích. Quy định rõ trách nhiệm của UBND cấp xã trong việc bảo vệ, phát huy giá trị di tích và ban hành quy chế phối hợp với tổ chức, cá nhân được giao quản lý di tích hoặc người được giao trông coi di tích, làm cơ sở quy trách nhiệm và xử lý nếu để xảy ra vi phạm tại di tích.

Ban Văn hóa - Xã hội kiến nghị với UBND tỉnh căn cứ các quy định của pháp luật hiện hành và Kết luận này chỉ đạo Sở VH TT & DL, các sở, ngành liên quan và UBND các huyện tổ chức thực hiện nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đối với công tác bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa./.

Nơi nhận:

- Thường trực HĐND tỉnh (để b/c);
- UBND tỉnh;
- Các đại biểu tham dự kỳ họp;
- Lưu: VT, VH.XH.

TM. BAN VĂN HÓA - XÃ HỘI
TRƯỞNG BAN

Đào Xuân Yên

